

ارزیابی تولیدات علمی پژوهشگران حوزه روانشناسی در نظام استنادی ISI طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳: مطالعه علم‌سنجی

سعید غفاری^۱ شعله زکیانی^۲ ایرج ملکی^۲

۱. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام‌نور واحد قم، قم، ایران. ORCID: 0000-0002-1776-3229

۲. کارشناسی ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام‌نور واحد مشهد، مشهد، ایران.

مجله اطلاع‌رسانی پزشکی نوین؛ دوره پنجم؛ شماره اول؛ بهار و تابستان ۱۳۹۸؛ صفحات ۳۳-۴۰.

چکیده

هدف: مطالعات علم‌سنجی یکی از کارآمدترین روش‌های ارزشیابی علمی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر است. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی و ارزیابی تولیدات علمی پژوهشگران حوزه روانشناسی طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳ در نظام استنادی ISI می‌باشد.

روش‌ها: این تحقیق دارای رویکرد کاربردی بوده و با استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی انجام شد. جامعه آماری، مقالات نمایه شده مرتبط با روانشناسی بین سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ توسط پژوهشگران در نظام استنادی ISI بود. برای رسم نمودار از نرم‌افزار Excel استفاده شد. همچنین جهت ترسیم نقشه هم‌رخدادی واژگان از نرم‌افزار ترسیم نقشه VOS-Viewer کمک گرفته شده است.

نتایج: یافته‌های پژوهش نشان داد بیشترین سهم تولیدات حوزه روانشناسی مربوط به سال ۲۰۱۷ می‌باشد. همچنین بررسی حوزه‌های موضوعی نیز نشان داد که مقولات اخلاق- رفتار، افسردگی، سلامت روان نقاط داغ حوزه مذکور را تشکیل می‌دهد. مقولات رفتار- اخلاق، سلامت، آموزش و پرورش، چشم‌انداز- دیدگاه‌ها و سلامت روانی پرکاربردترین مقولات حوزه روانشناسی بود. از میان مقولات موضوعی مقوله سلامت روان بیشترین ارتباط را با دیگر حوزه‌های موضوعی این حوزه داشت. همچنین نتایج نشان می‌دهد که بین طول واژه و تعداد دفعاتی که واژه‌ها در هر متن بکار می‌رود رابطه معکوس وجود دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت سلامت روان در جوامع امروزی، پژوهشگران این حوزه باید تمامی حیطه‌ها را در تحقیقات خود مورد مطالعه قرار داده تا از این طریق بتوانند سلامت افراد و سلامت جامعه را ارتقا و حفظ نمایند.

کلیدواژه‌ها: مقالات علمی، روانشناسی، علم‌سنجی، ISI.

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۱/۲۸ اصلاح نهایی: ۹۸/۴/۲۰ پذیرش مقاله: ۹۸/۴/۲۵

ارجاع: غفاری سعید، زکیانی شعله، ملکی ایرج. ارزیابی تولیدات علمی پژوهشگران حوزه روانشناسی در نظام استنادی ISI طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳: مطالعه علم‌سنجی. مجله اطلاع‌رسانی پزشکی نوین. ۱۳۹۸؛ ۵ (۱): ۳۳-۴۰.

مقدمه:

همچون ISI Scopus Google Scholar از ابزارهای علم‌سنجی محسوب می‌شوند [۱].

مصورسازی تولیدات علمی یکی از انواع پژوهش‌هایی می‌باشد که در میان پژوهشگران حوزه‌های مختلف بسیار مرسوم شده و نظر بسیاری را به خود جلب نموده است. تحلیل هم‌رخدادی واژگان نیز که در سال‌های اخیر بین متخصصان و پژوهشگران حوزه‌های مختلف علمی رایج شده است، با استفاده از فنون علم‌سنجی به مصورسازی زیر حوزه‌های

علم‌سنجی یکی از متداول‌ترین روش‌های ارزیابی فعالیت‌های علمی و مدیریت پژوهش است. بررسی کمی تولیدات علمی، سیاست‌گذاری علمی، ارتباطات علمی دانش‌پژوهان و ترسیم نقشه علم، برخی از موضوعات این حوزه‌اند. در علم‌سنجی، ارتباطات علمی و شیوه‌های تولید، اشاعه و بهره‌گیری از اطلاعات علمی به روش غیرمستقیم و با بررسی منابع و ماخذ آن‌ها ارزیابی می‌شود. نمایه‌های استنادی معتبر بین‌المللی

نویسنده مسئول:

شعله زکیانی

گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام‌نور واحد مشهد، مشهد، ایران.

ORCID: 0000-0002-5836-8700

پست الکترونیکی: zakiani2004@gmail.com

تلفن: ۰۲۱۸۱۴۵۵۱۹۹

موضوعی در حوزه‌های علمی می‌پردازد و ارتباط بین این زیر حوزه‌ها را با یکدیگر مشخص می‌نماید [۲].

به بیانی دیگر تحلیل هم‌رخدادی واژگان ابزاری در کشف دانش و ترسیم نقشه‌های علمی است. در این شاخص، واژگان کلیدی در عنوان، چکیده یا متن مدارک بررسی می‌شوند و هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها میزان ارتباط شناختی میان یک مجموعه از مدارک را نشان می‌دهد [۳]. بررسی بروندادهای پژوهشی و وضعیت کلی پژوهش با استفاده از فنون علم‌سنجی و مصورسازی به ثبت و ضبط تغییرات و بررسی جنبه‌های گوناگون یک حوزه پژوهشی کمک می‌کند. مصورسازی حوزه‌های علمی سبب ردگیری روابط پنهان میان حوزه‌های موضوعی و ترسیم حرکت علم می‌شود. همان‌طور که گفته شد، هم‌رخدادی واژگان شیوه‌ای مؤثر در مصورسازی ساختار علم است که برای ارائه تصویری از چهارچوب فکری یک حوزه‌ی تحقیقاتی که با تولید فزاینده علم همراه است، به کار می‌رود. یکی از حوزه‌های تحقیقاتی، روانشناسی می‌باشد که در عصر حاضر بسیار اهمیت یافته و توجه پژوهشگران بسیاری را به خود جلب نموده است و هر روز شاهد چاپ مقالات بسیاری در این حوزه تحقیقاتی هستیم. ارزیابی این‌گونه تحقیقات بسیار مهم و حائز اهمیت می‌باشد، زیرا با انجام چنین ارزیابی‌هایی می‌توان از عملکرد پژوهشگران حوزه باخبر گردید [۴].

در ادامه به‌اختصار پیشینه‌هایی مرتبط با موضوع پژوهش ذکر می‌گردد.

ناصری‌جزه و همکاران در پژوهشی با عنوان ترسیم نقشه دانش مدیریت فناوری در ایران با هدف کمک به سیاست‌گذاری دانش در حوزه ایران، درصدد فهم وضعیت دانش موجود و هدایت سیاست‌های علمی برآمدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل هم‌رخدادی کلمات، نقشه مفهومی رشته مدیریت فناوری (از ۵۴ مفهوم تشکیل شده) حاصل شده و سپس با استفاده از نرم‌افزار مصورساز VOS-Viewer، به صورت گرافیکی در فضای دوبعدی ترسیم شده است. براساس نقشه حاصل شده از تحلیل کل مدارک، تحقیق و توسعه، نوآوری، مدیریت دانش، سیاست‌گذاری صنعتی، تجاری‌سازی فناوری و سیاست‌گذاری علم و فناوری پرکاربردترین موضوعات در دانش مدیریت فناوری در ایران هستند [۵].

حاضری و همکاران پژوهشی با هدف تحلیل هم‌واژگانی مقالات مستخرج از پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی به انجام رساندند. یافته‌های پژوهش نشان داد با توجه به شاخص‌های مرکزیت رتبه و مرکزیت بینابینی، بیشترین ارزش به موضوعات اینترنت،

وب‌سنجی و ذخیره و بازیابی اطلاعات اختصاص دارد. همچنین موضوعات مکان‌یابی کتابخانه‌ها، اشاعه اطلاعات گزینشی، آموزش و اطلاع‌سنجی با توجه به شاخص مرکزیت نزدیکی، دارای بیشترین تأثیر در شبکه هستند [۶].

نیک‌کار و همکاران به پژوهشی با عنوان ترسیم نقشه موضوعی تولیدات علمی حوزه جراحی با استفاده از نرم‌افزار VOS-Viewer پرداختند. یافته‌های مربوط به سال‌های ۱۹۹۹-۱۹۹۰ نشان داد که در این نقشه ۶۰ خوشه و ۱۳۵۷ پیوند شناسایی شده و مقوله‌های مدیریت و مغز نقاط داغ این دوره می‌باشند. همچنین نقشه مربوط به سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۰۹ دارای ۱۷ خوشه و ۴۵۳۸ پیوند بوده که مقوله موضوعی مدیریت در نقشه به عنوان نقاط داغ معرفی شد. نقشه مربوط به سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۱۶ نیز دارای ۱۰ خوشه و ۷۸۵۸ پیوند بود که در این دوره نیز مدیریت دارای بیشترین پیوند با دیگر مقولات بود [۷].

شکرپه‌زاده و همکاران پژوهشی در حوزه تحقیقات کشاورزی استان کرمانشاه با هدف ترسیم حوزه‌های علمی با استفاده از روش هم‌واژگانی انجام دادند. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد روند رشد تحقیقات علمی بین سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۲ به صورت صعودی می‌باشد؛ و نتایج حاصل از نقشه موضوعات اصلی مقالات کشاورزی، موضوعاتی مانند گندم، نخود، جو، زراعت، آب، کلزا، خشکی و ژنتیک می‌باشند؛ و در نقشه موضوعات اصلی مقالات حوزه‌ی کشاورزی استان کرمانشاه موضوعات تجزیه، زراعت، گندم، خاک، تنوع، روش‌های آماری و ... به عنوان موضوعات اصلی شناخته شدند [۸].

Zhou و همکاران پژوهش خود با بهره گرفتن از تحلیل هم‌رخدادی واژگان فقط عناوین ۱۶۵۲ مجله چینی که در پایگاه استنادی مقالات علمی و فنی چین در سال ۲۰۰۵ نمایه شده بود را مورد بررسی قرار دادند. پس از ارزیابی واژه‌های استخراج شده، تعداد ۵۸ واژه تأیید شدند که از این تعداد تنها دو واژه چینی و مجله به زبان انگلیسی بود و سایر واژه‌ها چینی بودند. برای ۵۸ واژه در ۱۶۵۴۲ عنوان مجله، ماتریس نامتقارن تشکیل شد. برای ماتریس داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و جهت ترسیم نقشه‌های موضوعی از نرم‌افزار Pajek استفاده شد. نتایج نشان داد بین تحلیل هم‌رخدادی واژگان با استفاده از لغات چینی و لغات انگلیسی تفاوت معناداری وجود ندارد [۹].

Frasier و Blessinger در مقاله خود به بررسی گرایش‌های مقالات و سمینارهای ارائه شده در مجلات علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی طی یک دهه پرداختند. آنان گرایش‌های موضوعی را در پنج طبقه گروه‌بندی کردند که شامل عملکردهای کتابخانه ۳۳ درصد، پژوهش در کتابداری و

اطلاعرسانی ۲۰ درصد، حرفه کتابداری ۲۰ درصد، فناوری ۱۸ درصد و بررسی انتشارات ۱۱ درصد بود [۱۰].

Wang و همکاران با استفاده از یک رویکرد واژه‌کلوی به بررسی تعامل پویایی حوزه‌های پژوهشی نانو پرداختند. گردآوری داده‌های پژوهش از بین بروندهای علمی منتشر شده در ۸۷۰۰ مجله در بازه زمانی ۱۲ ساله (۱۹۹۸-۲۰۰۹) در حوزه فناوری نانو از پایگاه Web of Science انجام شد. با استفاده از روش تحلیل محتوای واژگان مدارک، هر یک از مدارک به حوزه‌های موضوعی کلی‌تر اختصاص داده شدند. سپس برای تبیین یکپارچگی بین حوزه‌های موضوعی علم نانو از هم‌رخدادی واژگان بروندهای علمی استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد گرایش عمومی برای یکپارچگی دانش در حوزه‌های مجزای فناوری نانو وجود دارد و میزان این گرایش به شاخص‌های انتخاب شده بستگی دارد. نتایج نشان می‌دهد فنون بکار رفته در حوزه‌های پژوهشی نانو با گذر زمان تفاوت بسیاری پیدا کرده‌اند. نتایج بررسی بروندهای علمی و تحلیل استنادی نیز تأیید می‌کنند که فناوری نانو به مرحله بلوغ نسبی توسعه یافته و به یک فن استاندارد و مدون تبدیل شده است [۱۱].

Hu و همکاران پژوهشی با هدف بررسی تحولات پژوهشی حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی به انجام رساندند. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد موضوعات خدمات اطلاعاتی، بازیابی اطلاعات، کتابخانه دیجیتال و هوش رقابتی در کشور چین، در حال توسعه می‌باشند. همچنین کاربرد فناوری با مفاهیمی نظیر هستان‌شناسی، داده‌کای و وب‌معنایی به عنوان موضوعات داغ پژوهشی شناخته شدند [۱۲].

Chen و همکاران با تهیه ماتریس هم‌رخدادی کلیدواژه‌های مقالات ۱۹ مجله هسته و با در نظر گرفتن رخداد کلیدواژه‌ها در انتشارات هر موسسه، در مقایسه با دیگر موسسه‌ها، به شناسایی موضوعات مورد علاقه ۸ موسسه پژوهشی معروف این کشور و خوشه‌بندی موضوعات پرداختند. یافته‌ها نشان داد که چه موضوعاتی در هر موسسه بیشتر کاربرد داشته است و در نتیجه روابط موضوعی بین مؤسسات به تصویر کشیده شد [۱۳].

امروزه مسئله سلامت و روان، بهداشت فردی و جمعی جامعه بسیار مورد توجه افراد مختلف قرار گرفته است و مسئله سلامت افراد در جامعه بسیار مهم و ضروری می‌باشد. از این رو پژوهشگران بسیاری در حوزه سلامت مشغول به کارند. روانشناسی نیز از جمله اموری است که به دلیل ماهیت آن، هر روز شاهد تولید علم در این حوزه علمی هستیم، بنابراین توجه به تولیدات علمی این حوزه و ارزیابی آن بسیار ضروری است. در واقع با مطالعه و ارزیابی تولیدات علمی حوزه روانشناسی می‌توان به

موضوعات مورد علاقه پژوهشگران این حوزه دست پیدا کرد. همچنین موضوعاتی که دارای فقر تولید علمی می‌باشند را شناسایی نمود. از آنجا که تاکنون پژوهشی در حیطه روانشناسی با اهداف این پژوهش صورت نگرفته است، پژوهش حاضر تلاش دارد با به تصویر کشیدن نقشه هم‌رخدادی واژگانی حوزه روانشناسی به این مسئله پاسخ دهد که طی دوره مورد بررسی چه زمینه‌هایی از حوزه روانشناسی بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است.

مواد و روش‌ها:

این پژوهش از نوع مطالعات کاربردی علم‌سنجی به شمار می‌رود. جامعه آماری را پژوهش‌های مرتبط با روانشناسی تشکیل می‌دهند که در بازه زمانی ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ توسط پژوهشگران انجام شده و در وبگاه ISI نمایه شده‌اند. روش گردآوری داده‌ها به این صورت بود که با استفاده از برچسب $TS = \text{psych}^*$ برای مشخص کردن موضوع در حوزه روانشناسی و PY جهت مشخص کردن محدوده زمانی مورد نظر از نمایه استنادی علوم بازیابی شد. در این تحقیق، ۴۶۰۲ کلیدواژه از عنوان، چکیده و کلیدواژه‌های مقالات با توجه به حوزه موضوعی روانشناسی استخراج گردید که پس از ترجمه کلیدواژه‌ها، عملیات یکدست‌سازی و استانداردسازی بدون غربالگری صورت گرفت و وارد نرم‌افزار مربوطه گردید.

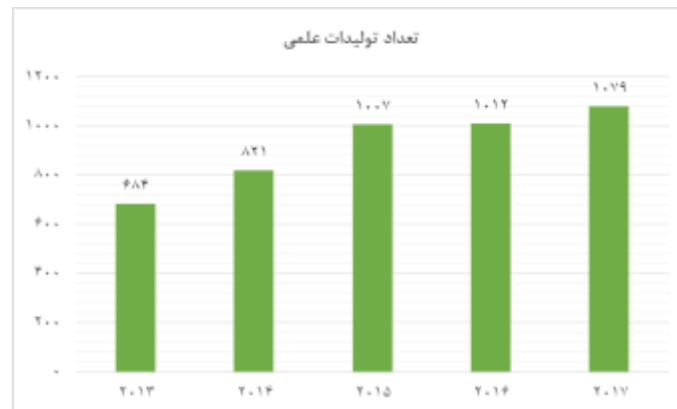
از آنجا که حجم کلیدواژه‌ها بسیار بالا بود، از میان کلیدواژه‌های مستخرج، کلیدواژه‌هایی با بسامد بیش از ده مرتبه انتخاب شدند و پس از استانداردسازی با سرعنوان‌های موضوعی، نقشه مربوطه رسم گردید. سپس با اعمال محدودیت به سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳ تعداد ۴۶۰۲ مقاله بازیابی گردید. داده‌های ذخیره شده از طریق نرم‌افزار Excel بازخوانی گردید. کلیدواژه‌های مقالات استخراج و عملیات یکدست‌سازی و حذف کلیدواژه‌های نامرتب انجام شد. برای رسم نقشه‌های موضوعی نرم‌افزار VOS-Viewer مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها:

نمودار ۱ روند رشد تولیدات علمی حوزه روانشناسی را طی سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۱۷ در نمایه استنادی ISI نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود تولیدات طی این پنج سال به صورت ثابت نمی‌باشد و با گذشت هر سال به تعداد تولیدات در این حوزه افزوده شده است. کمترین

سهم تولیدات علمی مربوط به سال ۲۰۱۳ با ۶۸۴ رکورد و بیشترین سهم

مربوط به سال ۲۰۱۷ با ۱۰۷۹ رکورد می‌باشد.

نمودار ۱- روند رشد تولیدات علمی طی سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۱۷

که به‌وسیله این مقولات نقشه زیر با طیفی از رنگ‌های مختلف نشان داده شده است.

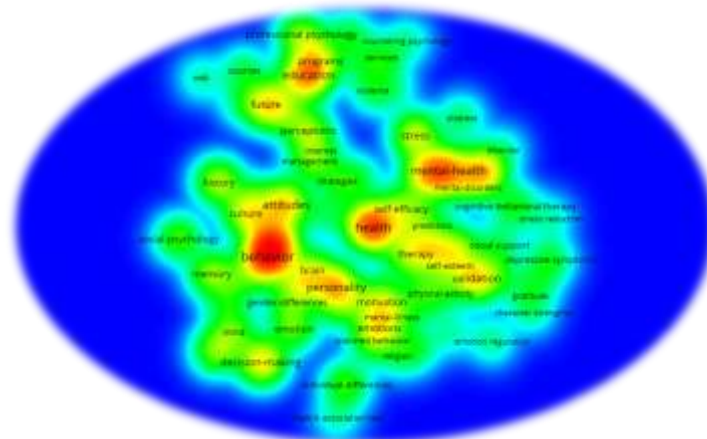
براساس تصویر ۱، مقولاتی همچون اخلاق- رفتار با چگالی ۳۵/۳۳۳۶ و سلامت روان با چگالی ۵۲/۱۰۲۷، سلامتی با چگالی ۳۵/۸۸۴۹، افسردگی با چگالی ۳۵/۳۳۳۶ و سلامت روان با چگالی ۳۵/۲۷۱۹ پرتاثیرترین مقولات حوزه روانشناسی می‌باشند. از آن جهت که این مقولات نقاط قرمز را در نقشه به خود اختصاص داده‌اند، این مقولات را نقاط داغ حوزه روانشناسی می‌نامند.

پنج مقوله رفتار- اخلاق با ۱۳۸، سلامت با ۱۱۵، آموزش و پرورش با ۹۰، چشم‌انداز- دیدگاهها با ۸۳ و سلامت روانی با ۷۹ رخداد پرکاربردترین مقولاتی هستند که بیشترین مطالعات حوزه روانشناسی را در بر گرفته‌اند. از این رو، می‌توان این مقولات را حوزه‌های پرکاربردی دانست که نظر پژوهشگران را بیش از سایر حوزه‌ها به خود جلب نموده‌اند.

در نقشه‌هایی که با استفاده از نرم‌افزار VOS-Viewer رسم می‌شود، اهمیت موضوعات براساس رنگ‌های مختلف نشان داده می‌شود. رنگ‌های آبی شامل موضوعات و مقوله‌هایی ست که امکان دارد تاکنون پژوهشی در آن حوزه‌ها صورت نگرفته و در آینده توسط پژوهشگران آن حوزه‌ها پژوهش‌هایی انجام خواهد شد و یا اگر پژوهشی صورت گرفته به دلیل کم بودن فراوانی کلیدواژه‌ها، حذف شده‌اند. بنابراین نقاط آبی رنگ دارای کمترین وزن چگالی‌اند.

رنگ‌های قرمز که با اهمیت‌ترین مقولات را نشان می‌دهند در این‌گونه نقشه‌ها به نقاط داغ مشهور هستند. در واقع این‌گونه مقولات به دلیل فراوانی زیاد دارای وزن چگالی بیشتری‌اند. از این رو این مقولات با اهمیت‌ترین مقولات موضوعی حوزه مورد بررسی‌اند.

تصویر ۱ نقشه هم‌رخدادی واژگان را در مقالات پژوهشگران حوزه روانشناسی طی سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۱۷ نشان می‌دهد. ۸۵ مقوله اصلی که حاصل عملیات استانداردسازی کلیدواژه‌ها می‌باشد، وارد نرم‌افزار شده

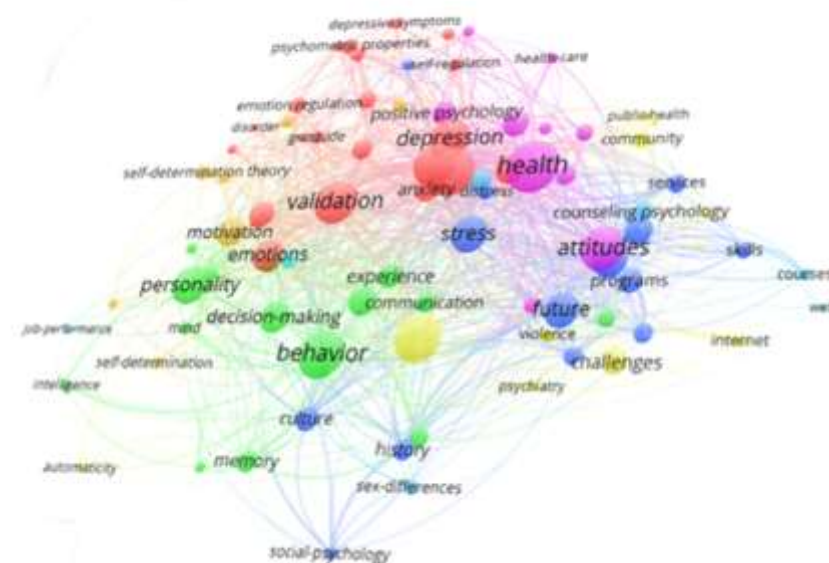

شکل ۱- نقشه هم‌رخدادی واژگان

بررسی خوشه‌های حوزه روانشناسی نشان داد، خوشه شماره یک که در تصویر با رنگ قرمز مشخص شده، بزرگ‌ترین و برترین خوشه می‌باشد. این خوشه دارای ۲۱ مقوله موضوعی و ۵۰۹ پیوند است که از میان مقولات، مقوله سلامت روانی دارای بیشترین پیوند (۵۲ پیوند) با دیگر اعضای شبکه بوده و از این رو گره مربوط به آن دارای اندازه بزرگ‌تری نسبت به سایر گره‌های خوشه مذکور می‌باشد. خوشه شماره دو که در تصویر به رنگ سبز نشان داده شده با ۱۴ عضو و ۳۵۱ پیوند خوشه ایست که از لحاظ برقراری پیوند در رتبه دوم قرار دارد. از میان مقولات، مقوله رفتار- اخلاق دارای بیشترین پیوند (۴۹ پیوند) با سایر گره‌ها می‌باشد. به طور کلی مقوله موضوعی سلامتی با برقراری ۵۷ پیوند با سایر گره‌ها از نظر برقراری ارتباط توانسته رتبه یک را به دست آورد این مقوله در خوشه شماره پنج جای گرفته است.

برای نشان دادن ارتباط موضوع مقالات حوزه روانشناسی طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳ از دیداری‌سازی شبکه استفاده شده است. با وارد نمودن کلیدواژه‌های استخراج شده از مقالات حوزه روانشناسی، ۸۵ گره که هر کدام متعلق به یک مقوله یا موضوع می‌باشد، تشکیل گردید که این گره‌ها در تصویر به صورت دایره‌هایی با اندازه‌های مختلف قابل مشاهده‌اند. در شبکه‌های ارتباطی هر چه اندازه یک گره بزرگ‌تر باشد به این معناست که گره مذکور با تعداد زیادی از همسایگان خود دارای ارتباط می‌باشد. در بین گره‌های تشکیل شده تعدادی خطوط نیز مشاهده می‌شود که این خطوط در چنین نقشه‌هایی با عنوان‌هایی همچون پیوند، یال و لینک نام برده می‌شوند. پیوندها ارتباطات حوزه‌های مختلف با یکدیگر را نشان می‌دهد. هر چه این خطوط با ضخامت بیشتری رسم شده باشند نشان‌دهنده ارتباط بیشتر صاحبان دو گره با یکدیگر می‌باشد. در این شبکه ۸ خوشه و ۹۲۳ پیوند تشکیل شده است.

همان‌گونه که در تصویر ۲ مشاهده می‌شود، در دیداری‌سازی شبکه، خوشه‌های تشکیل شده هر یک بارنگ‌های خاصی نشان داده می‌شوند.

شکل ۲- ارتباط موضوعات استخراج شده در نقشه موضوعی

به کار می‌روند، رابطه معکوس وجود دارد. واژگان سنجه مهمی در تحلیل محتوا هستند. با مطالعه بسامد واژگان می‌توان به شناسایی مفاهیم و موضوعات پژوهشی علوم پرداخت. این رویکرد بر پایه اهمیت زیاد واژگان بر بسامد استوار است. به این معنی که تکرار زیاد یک واژه بیانگر اهمیت، توجه یا تأکید یک واژه‌ی خاص، یک ایده یا مفهوم مرتبط به آن است.

بحث و نتیجه‌گیری:

اولین کوشش‌ها در زمینه تحلیل واژگان متن توسط Zipf صورت گرفت. مصطفوی و همکاران در مطالعه‌ای فراوانی واژه‌هایی که در متن انگلیسی به کار رفته‌اند به مصادیقی برای اصل کمترین کوشش دست یافتند. آن‌ها دریافته‌اند بین طول واژه و تعداد دفعاتی که واژه‌ها در هر متن

[۱۴]. بر این اساس، در پژوهش حاضر هم‌رخدادی واژگان در مقالات حوزه روانشناسی شاخصی برای تحلیل محتوای مقالات مورد بررسی قلمداد شد.

چنانچه از نتایج پژوهش برمی‌آید روند تولیدات علمی پژوهشگران حوزه روانشناسی طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳، به صورت صعودی به رشد خود ادامه داده است و با گذشت هر سال تعداد تولیدات این حوزه نیز در سطح جهان، افزایش یافته است. از آنجا که حوزه روانشناسی با سلامت روان و آرامش روح افراد جامعه ارتباط دارد، بنابراین به نظر می‌رسد پژوهشگران این حوزه به اهمیت آن پی برده‌اند و هر سال به تعداد تولیدات افزوده شده است که این تحقیق با نتایج پژوهش ناصری جزه و همکاران و حاضری و همکاران هم‌خوانی دارد [۵۶].

بررسی حوزه‌های موضوعی نیز نشان داد که مقولات اخلاق- رفتار، افسردگی، سلامت روان از جمله زمینه‌های موضوعی می‌باشند در نقشه چگالی دارای بیشترین وزن هستند و از این لحاظ می‌توان این موضوعات را تأثیرگذارترین موضوعات این حوزه دانست. این حوزه‌ها با قرار گرفتن در نقاط قرمز به عنوان مقولات داغ حوزه روانشناسی شناخته شدند. از طرفی شناسایی مقولات پرکاربرد نشان داد که پنج مقوله رفتار- اخلاق، سلامت، آموزش و پرورش، چشم‌انداز- دیدگاه‌ها و سلامت روانی به ترتیب با ۱۳۸، ۱۱۵، ۹۰، ۸۳ و ۷۹ رخداد پرکاربردترین مقولاتی هستند که بیشترین مطالعات حوزه روانشناسی را در بر گرفته‌اند. از این‌رو، می‌توان این مقولات را حوزه‌های پرکاربردی دانست که نظر پژوهشگران را بیش از سایر حوزه‌ها به خود جلب نموده‌اند که با تحقیق Hu و همکاران هم‌خوانی دارد [۱۲].

از دیگر نتایج پژوهش حاضر شناسایی ارتباطاتی است که مقولات موضوعی استخراج شده از مقالات حوزه روانشناسی با یکدیگر برقرار

نموده‌اند. نتایج این بخش از پژوهش نیز نشان داد که مقولات عضو خوشه یک دارای بیشترین ارتباطات با دیگر حوزه‌ها هستند و از میان مقولات این خوشه مقوله‌ی سلامت روان بیشترین ارتباط را با دیگر حوزه‌ها داشته است که با تحقیق شکرزاده و همکاران، مطالعه Blessinger و Frasier و همچنین با پژوهش Chen و همکاران هم‌خوانی دارد [۸، ۱۰، ۱۳].

به طور کلی مقوله‌ای که بیشترین ارتباط را با سایر گره‌ها برقرار نموده، مقوله سلامتی می‌باشد؛ که نشان می‌دهد سلامتی در ارتباط مستقیم با تمامی حوزه‌ها می‌باشد.

از محدودیت‌های پژوهش عدم استفاده و یا استفاده نادرست از کلیدواژه‌های موردنظر محقق در برخی از مقالات و قرار نگرفتن در لیست مقالات بازیابی شده اشاره کرد. از آنجا که این پژوهش به صورت مقطعی می‌باشد، نتیجه‌گیری درباره تعمیم نتایج آن به سال‌های قبل و بعد از بازه زمانی مزبور دشوار است.

از آنجا که روانشناسی حوزه بسیاری مهم در حیطه سلامت روح و روان افراد جامعه می‌باشد، ضروریست پژوهشگران این حوزه تمامی حیطه‌ها را در تحقیقات خود مورد مطالعه قرار دهند تا بتوانند سلامت افراد و جامعه را ارتقا و حفظ نمایند.

با توجه به اهمیت انجام پژوهش در حوزه روانشناسی انتظار می‌رود متخصصان و محققان روانشناس کشور، تولیدات بیشتری در این حوزه به خود اختصاص دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران با برنامه‌ریزی بهتر، تسهیل بستر پژوهش، به‌کارگیری افراد متخصص، توانمند و جوان نسبت به فعال کردن بخش‌های پژوهش و توسعه تولیدات علمی اقدام نمایند.

References

1. Shayan Majd M. Study of the trend of scientific research in Iran and Investigating the Scientific Pattern of Researchers. Shamsch. 2013; 5(21):1-15. [In Persian]
2. Sedighi M. Using of co-word analysis method in mapping of the structure of scientific fields (case study: The field of Informetrics). JIPM. 2015; 30(2):373-96. [In Persian]
3. Tavakoli Farash L. Drawing and analyzing the mapping of the science of the field of entrepreneurship over the period 1996-2015 by analyzing the coincidence of vocabulary at the web site citation database and determining the position of Iran in this field. [Dissertation]. Ahvaz: Shahid Chamran University of Ahvaz; 2016. [In Persian]
4. Abbasi F, Aslaninia V, Biglu MH. A study of scientific production in the field of Social psychology in Web of Science (1990-2009): Mapping the historical Structure. Knowledge Studies. 2014; 7(24):99-112. [In Persian]
5. Naseri Jeze M, Tabataeian H, Faateh Raad M. Science mapping of management of technology in Iran: A tool for knowledge

- policy making. *Science and Technology Policy*. 2012; 5(1):45-72. [In Persian]
6. Hazeri A, Makizadeh F, Beik F. The Co-word Analysis of Papers Extracted from the Information Science and Knowledge Studies Master Theses. *Scientometrics research Scientific Research Journal*. 2016; 2(4):49-62. [In Persian] Doi: 10.22070/rsci.2016.492
 7. Nik Kar M, Alijani R, Karami N. Drawing the scientometric map of scientific field of surgery using VOS Viewer Software. *Iranian Journal of Surgery*. 2018; 25(4):47-55. [In Persian]
 8. Shokriezadeh P, Zalzadeh E, Soheili F. Drawing structure of scientific domains by using Co-word method: Case study of Kermanshah province agriculture researches. *Scientometrics Research Scientific Research Journal*. 2017; 3(5):85-96. [In Persian] Doi: 10.22070/rsci.2017.795
 9. Zhou P, Leydesdorff L. Acomparision between the china scientific and technical papers and citations database and the science citation index in term of journal hierarchies and inter journal citation relations. *JASIST*. 2007; 58(2):223-36. Doi: 10.1002/asi.20475
 10. Blessinger k, Frasier M. Analysis of decade in library literature: 1994-2004. *C&RL*. 2007; 68(2):155-70. Doi: 10.5860/crl.68.2.155
 11. Wang L, Notton A, Surpatean A. Interdies ciplinarity of nano research fields: A keyword mining approach. *Scientometrics*. 2013; 94(3):877-92. Doi: 10.1007/s11192-012-0856-9
 12. Hu CP, Hu JM, Deng SL, Liu Y. A co-word analysis of library and information science in China. *Scientometrics*. 2013; 97(2):369-82. Doi: 10.1007/s11192-013-1076-7
 13. Chen G, Xiao L, Hu CP, Zhao XQ. Identifying the research focus of library and information science institutions in China with institution-specific keywords. *Scientometrics*. 2015. 103(2):707-24. Doi: 10.1007/s11192-015-1545-2
 14. Mostafavi I, Osareh F, Tavakkolizadeh Ravari M. Analysis on the structure of knowledge information science scientific words and concepts based on social network analysis in the "Web of Science" database (1993-1997 and 2009-2013). *Research on Information Science and Public Libraries*. 2017; 23(2):237-64. [In Persian]

Evaluation of scientific productions of Psychology Researchers in the ISI citation system during 2013-2017: Scientific Study

Saied Ghaffari¹ Sholeh Zakiani^{2*} Iraj Maleki²

1. Department of Knowledge and Information Science, Faculty of Humanities, Payame Nour University, Qom Branch, Qom, Iran.
ORCID: 0000-0002-1776-3229
2. MSc, Knowledge and Information Science, Payame Nour University, Mashhad Branch, Mashhad, Iran.

(Received 17 Apr, 2019)

Accepted 16 Jul, 2019)

Original Article

Abstract

Aim: Scientific studies are one of the most effective methods of scientific evaluation in valid databases. The purpose of this study was to investigate and evaluate the scientific production of researchers in the field of psychology during 2013-2017.

Methods: All articles related to psychology indexed in the ISI citation system within the years 2013-2017 were retrieved and reviewed where qualified meeting the inclusion criteria were selected as the statistical population. Excel software was used to draw the diagram and VOS viewer mapping software with the capacity of drawing up the vocabulary map.

Results: Findings indicated that the year 2017 has the largest share of scientific production in the field of psychology. Also, in the study of the subject areas; results showed that articles related to behavior and moral issues, depression and mental health were greatly significant in this field. Categories such as behavior and moral issues, health, education, views and perspectives as well as mental health were the most used issues in the field of psychology. Among the subject categories, the field of mental health has been observed to be closely related to other fields in this category. Results also indicated that there is an inverse relation between the length of the word and the number of times the words are used in each text.

Conclusion: Given the importance of mental health in today's societies, researchers in this field should study all areas in their research in order to improve and maintain the health of the people and the health of the community.

Key Words: Scientific Products, Psychology, Scientometric, ISI.

Citation: Ghaffari S, Zakiani S, Maleki I. Evaluation of scientific productions of Psychology Researchers in the ISI citation system during 2013-2017: Scientific Study. J Mod Med Info Sci. 2019; 5(1):33-40.

Correspondence:

Sholeh Zakiani

Knowledge and Information Science, Payame Nour University, Mashhad Branch, Mashhad, Iran

Tel: +982181455199

Email: zakiani2004@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5836-8700